

Eszteró István

Tér ura

Távolodóban

Tágul, Atyám, szaporán tenyeredből nyílt univerzum,
Szirmai közt bogarad harmat után araszol,
Bárhova nyargalsz szárnyas idővel a csillagok élén,
Szívdobogást huzigál úrlapodon a remény.

Őskorok óta

Tér ura férfi, ki száguld őskorok óta veszélyben
Élelemért, az egész lényegül át szemedén,
Asszony az otthon lelke, derűnek az összetevője:
Osztogatod napodat, ó, ragyogó szerelem!

Mátyás és Medici

Annyi finom kódexe: Budán s túl érdemesíti
Felragyogó lapokon újkori szellem égét,
Hogy meghalt a király, Európa jövője szegényült:
Olcsóbb máris a könyv, szólt Medici, a cseles.

Temesvári horror

Feldarabolt ma klienst az örömlány és strici, ajjaj,
Két medikus tanuló: nem fizetett a lator,
Kéjre se pezsül már a jövőben megfeketült vér,
Orvosod is ürülék, ó, beteg ember(i)ség.

Állatvédők lúdvacsorája

Íme, degeszre brutális mint gyömöszöl libatorkot:
Filmet a kandi, hamis hírbehozó produkál,
Gyöngy libusát tán francia sem kínálja malaszttal,
Bár a naiv ezután tőle vesz úrvacsorát.

Tokány

Ünnepi szózat száz közhellyel feltarajozva,
Lelkesedik a tokány, illata gőzlobogó,
Buzgástól a szülőföld, pátria szédül ahányszor
Ős hagyományt eregetsz nemzeti lombok alatt.

Panaszár

Búval bélelt, réten, a dombon, bármi hegy ormán,
Indokolatlan e nyűg, mely badar éjbe merít,
Szívj anyatejjel erőt a derűre, a holnapi próbán
Álmaidon Everest sem vesz erőt, h' akarod.

Manőver

Veszteseket felvértez ezer fortéllyal az ellen,
Meddig az ünnepel, ő szervezi fő erejét
Rosszakarót meglepni a végső ütközetében,
Szélnek eresztve vizzály ódivatú seregét.

Húsvéti fohász

Támadj fel, kételyre feszített üdve reménynek,
Jöjj ki a sírod elé, lásson a vaksi világ
Fénykoszorút a sötétség végtelenébe ragyogni,
Hátha keresztre megint rosszakaró se feszít!

1989. december 16.

„Éljen Tőkés László”*

Szívedet kérte az ég, s te lobogva kitűzted,
Hajnali színbe vegyült pillanatig a jövő,
Térdre borulva Temesvár vélte, hogy, ím, az igazság
Szárnyai mindeneket átölelő terebély.

*Falfelirat Temesváron a '89-es forradalom emlékére

Ferenczi Enikő

Szarvasüñő népe

(Részlet a szerző megjelenés előtt álló regényéből)

Bod és Nyakas az idősebb fiaikkal a folyóhoz ereszkedtek, hogy megnézzék a reggeli fogást. Mindennapi feladataik közé tartozott, ha otthon voltak.

Méhek röpdöstek előttük a folyóparton. „Jó fogásunk lesz!”, örvendeztek a jelnek.

Kétféle halászszerszámot használtak Bágyban. Feljebb az Bégán¹, a folyókanyar mögött volt a *veszű*ből készült *vejsze*, amivel egy csendesebben folyó, de mélyebb partrészt, a Mély-alját kerítették el. Nagyon szerették a halak ezt a helyet. Hajnalban és szürkületkor mindegyre odasereglettek. Ezen a tanyán húzták és vetették ki a szerszámot reggelente. Négyes kötésben, különben nem bírtak volna véle.

Miután a vejszéből a nedves homokra öntötték a halakat — volt köztük paduc, csík, küllő, márna, küsz, és nagyritkán, íváskor főképpen, tengerből felvándorolt *viza* is —, sietve válogatták ki a legkisebbeket, nehogy a szemük láttán forduljanak fel, és visszadobigálták a *vízbe*. Hadd nőjenek, szaporodjanak! A nagyobbaknak azonban íziben lemetszették a fejét és külön kosárba tették. Jó erős hallevet főznek majd belőle az asszonyok! Hús ugyan nincs rajta, de csonttól is ízes a lé! A fejetlen törzsek egy részét sorjában felhúzzák majd a halszárító rúdakra, melyeket az *akácfa* villásfarkú *ágain*, a *mart* közelében feszítettek ki. Ott, ahol a gereznákat szárító ágasok is vannak. Ahová egy-két kutyát is mindig kikötnek, hogy ugatásukkal elűzzék a dögevőket. Arrafelé mindig jár a szél, hamar szikkadnak. Akkor teszik be a tároló kosarakba, amikor csontkeménnyé aszalódnak. A másik részt besózzák és cserépedénybe rakják. Fehérváron² látták ezt a szokást. Vonakodtak eleinte az asszonyok az újítástól, de hamar rájöttek: ízletesebb a sózott nyers hal az aszaltnál. A megmaradt többi megfüstölik vagy nyárson és parázson sütve a fogás reggelén eszik meg.

Gyakorlott kézmozdulatokkal választották le a törzsről a fejét, de *fi*aik kezéből, bizony, minduntalan ki-kicsúsztak a kínjukban-keservükben *fi*cánkoló halak. Aztán a szivárványszínű pikkelyeiktől és az uszonyaiktól tisztogatták meg őket

¹Az ókori Hüpanisz, a jelenlegi ukrainai Bug (vagy Buh); a folyó ógörög elnevezése (*íppo*, *hippo*) „lóhoz” kötődik, Hérodotosz leírása erősíti ezt meg: „... folyik egy nagy tóból, mely körül vad fehér lovak legelnek...” (IV. 52.), ugyanakkor a forrásvidék táján lévő Kupil településnév bizonyítja, hiszen a „lovat” jelentő kelta kifejezésekkel cseng egybe: ír *capall*, spanyol, aragón *caballo*, asztúr *caballu* stb.

²Olbia Pontiké, milétosziak alapította gyarmat a Hüpanisz torkolatánál.
